

WYKAZ OBSZARÓW CHRONIONYCH W WOJEWÓDZTWIE
ŚWIĘTOKRZYSKIM
na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
(jedn. tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 6, ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (jedn. tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY

Świętokrzyski Park Narodowy został utworzony Rozporządzeniem RM z dnia 1 kwietnia 1950 roku (Dz.U. nr 14, poz. 133) jako drugi, po Białowieskim, park narodowy w Polsce. Rozporządzeniem RM z dnia 3 stycznia 1996 roku (Dz.U. nr 4, poz. 29) nastąpiło powiększenie jego powierzchni. Obecnie ŚPN zajmuje obszar 7 626,45 ha. Wokół Parku została utworzona otulina, o powierzchni 20 786 ha.

Park położony jest w centralnej części Gór Świętokrzyskich i obejmuje ich najwyższe pasmo — Łysogóry, z najwyższymi szczytami — Łysicą (612 m n.p.m.) i Łysą Górą (593 m n.p.m.). W Parku położona jest również wschodnią część Pasma Klonowskiego, część Pasma Pokrzywiańskiego oraz położone pomiędzy nimi części dolin Wilkowskiej, Dębniańskiej i Słupiańskiej. Park charakteryzuje się wielkim bogactwem form krajobrazowych, utworów geologicznych, szaty roślinnej i świata zwierząt. Jego szczególną osobliwością są gołoborza — rumowiska piaskowców kwarcytowych powstałe w wyniku wietrzenia mechanicznego skał kambryjskich w okresie peryglacjalnym.

ŚPN jest parkiem typowo leśnym. Lasy stanowiące pozostałość Puszczy Świętokrzyskiej zajmują ok. 96% jego powierzchni. Główne zbiorowiska występujące w Parku to: lasy jodłowo-bukowe oraz bory mieszane sosnowo-dębowe z udziałem jodły, modrzewia, świerka i buka. W niższych partiach rosną grądy z bogatym florystycznie runem leśnym. W wilgotnych i zabagnionych rejonach Doliny Wilkowskiej występują bory wilgotne i bagienne. Najlepiej zachowane fragmenty zbiorowisk leśnych zostały objęte ścisłą ochroną (Chełmowa Góra, Czarny Las, Mokry Bór, Święty Krzyż i Łysica).

Flora ŚPN liczy ok. 130 gatunków porostów, 190 gatunków mszaków i 670 gatunków roślin naczyniowych (w tym 35 gatunków drzew, 25 rzadkich gatunków górskich, 82 gatunki chronione). Na szczególną uwagę zasługują drzewa pomnikowe, których jest 674. Świat zwierząt Parku reprezentowany jest przez ok. 4 tys. bezkręgowców oraz 210 gatunków kręgowców, z czego znaczna część objęta jest prawną ochroną.

W chwili obecnej trwają prace nad planem ochrony ŚPN. Planowane zakończenie prac przewidziane jest na koniec 2014 r.

REZERWATY PRZYRODY

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 72 rezerwaty przyrody. Największa ich ilość koncentruje się w rejonie Gór Świętokrzyskich i w Niece Nidziańskiej.

REZERWATY PRZYRODY				
Lp.	Nr rejestrowy	Nazwa rezerwatu	Powierzchnia [ha]	Gmina
1.	1	Ślichowice im. J.Czarnockiego	0,55	Kielce
2.	2	Ciechostowice	6,84	Blizyn
3.	3	Radomice	27,15	Morawica
4.	4	Karczówka	27,29	Kielce
5.	5	Świnia Góra	50,78	Blizyn
6.	6	Krzyżanowice	18,00	Pińczów
7.	7	Góra Zelejowa	67,00	Chęciny
8.	8	Bukowa Góra	34,80	Kluczewsko
9.	9	Zielonka	21,09	Zawichost
10.	10	Góry Pieprzowe	18,01	Dwikozy
11.	11	Zamczysko Turskie	2,45	Osiek
12.	12	Murawy Dobromierskie	36,29	Kluczewsko
13.	13	Grabowiec	21,08	Pińczów
14.	14	Dziki Staw	6,52	Rytwiany
15.	15	Góra Miedzianka	25,00	Chęciny
16.	16	Skałki Piekło pod Nieklaniem	6,30	Stąporków
17.	17	Lubcza	6,50	Wodzisław
18.	18	Owczary	0,61	Busko-Zdrój
19.	19	Lisiny Bodzechowskie	31,80	Bodzechów
20.	20	Gaj	5,90	Jędrzejów
21.	21	Zamczysko	12,96	Bieliny
22.	22	Góry Wschodnie	1,78	Wiślica
23.	23	Białe Ługi	408,44	Daleszyce
24.	24	Skorocice	7,70	Wiślica
25.	25	Pieczyska	40,84	Pińczów
26.	26	Wroni Dół	9,94	Michałów
27.	27	Skowronno	1,93	Pińczów
28.	28	Przęślin	0,72	Wiślica
29.	29	Winiary Zagojskie	4,81	Pińczów
30.	30	Kadzielnia	0,60	Kielce
31.	31	Sufraganiec	17,31	Miedziana Góra
32.	32	Skotniki Górne	1,90	Wiślica
33.	33	Góra Żakowa	50,48	Sitkówka-Nowiny
34.	34	Jaskinia Raj	7,76	Chęciny
35.	35	Cisów im. Z. Czubińskiego	40,58	Daleszyce
36.	36	Oleszno	262,73	Łopuszno, Krasocin
37.	37	Modrzewie	5,06	Bałtów

38.	38	Polana Polichno	9,45	Pińczów
39.	39	Dalejów	87,58	Blizyn
40.	40	Milechowy	133,73	Chęciny
41.	41	Kamień Michniowski	10,50	Bodzentyn
42.	42	Wykus	65,97	Bodzentyn
43.	43	Ługi	90,23	Włoszczowa
44.	44	Góra Rzepka	9,09	Chęciny
45.	45	Biesak Białogon	13,08	Kielce
46.	46	Góra Dobrzeszowska	24,57	Łopuszno
47.	47	Barcza	14,57	Zagnańsk
48.	48	Barania Góra	82,09	Strawczyn
49.	49	Małe Gołoborze	20,44	Waśniów
50.	50	Szczytniak	6,03	Waśniów
51.	51	Kręgi Kamienne	12,75	Miedziana Góra
52.	52	Wąwóz w Skałach	3,18	Waśniów
53.	53	Góra Sieradowska	197,67	Bodzentyn
54.	54	Krzemionki Opatowskie	378,79	Bodzechów, Ćmielów
55.	55	Moczydło	16,21	Piekoszów
56.	56	Perzowa Góra	33,08	Strawczyn
57.	57	Piekielko Szkuckie	2,50	Ruda Maleniecka
58.	58	Słopiec	8,18	Daleszyce
59.	59	Skały pod Adamowem	8,98	Brody
60.	60	Ulów	23,50	Bałtów
61.	61	Rosochacz	30,44	Brody
62.	62	Chelosiowa Jama	24,31	Piekoszów
63.	63	Gagaty Sołtykowskie	13,33	Stąporków
64.	64	Góra Jeleniowska	15,56	Nowa Słupia
65.	65	Skały w Krynkach	25,10	Brody
66.	66	Wietrznia im. Z. Rubinowskiego	17,95	Kielce
67.	67	Wolica	2,78	Chęciny
68.	68	Górna Krasna	413,02	Mniów, Stąporków, Zagnańsk
69.	69	Wzgórza Sobkowskie	37,18	Sobków
70.	70	Ewelinów	14,89	Łopuszno
71.	71	Wisła pod Zawichostem	676,18	Dwikozy, Zawichost
72.	72	Zachelmie	7,95	Zagnańsk

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2010 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst Dz.U. z 2009 r., nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) w parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 2) (uchylony);
- 3) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;

- 4) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 5) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- 6) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 8) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 9) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 10) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 11) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 12) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 13) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 14) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 15) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 16) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
- 17) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących w użytkowaniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 19) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 20) zakłócania ciszy;
- 21) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 22) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 23) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

- 24) prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 25) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 26) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 27) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
- 2) uchylony;
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 4) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 5) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii dyrektora parku narodowego, może zezwolić na obszarze parku narodowego na odstępstwa od ww. zakazów jeżeli jest to uzasadnione:

- 1) potrzebą ochrony przyrody, wykonywaniem badań naukowych, celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na przyrodę parku narodowego lub
- 2) potrzebą realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska, może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od ww. zakazów jeżeli jest to uzasadnione potrzebą:

- 1) ochrony przyrody lub
- 2) realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od ww. zakazów jeżeli jest to uzasadnione wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na cele ochrony przyrody rezerwatu przyrody.

PARKI KRAJOBRAZOWE

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 9 parków krajobrazowych.

PARKI KRAJOBRAZOWE				
Lp.	nazwa zespołu parków	nazwa parku	Powierzchnia [ha]	Aktualna podstawa prawna
1.	Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych	Suchedniowsko-Oblegorski PK (S-OPK)	21 407,0	Rozp. Nr 71/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Suchedniowsko-Oblegorskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj.Św. nr 156, poz. 1932), zmienione: Rozp. Nr 1/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Suchedniowsko-Oblegorskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 613)
		Sieradowicki PK (SPK)	12 106,0	Rozp. Nr 73/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr. 156, poz. 1934), zmienione: Rozp. Nr 3/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 615)
		Cisowsko-Orłowski PK (C-OPK)	20 693,0	Uchwała nr XXXVI/650/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 października 2013r. dotycząca utworzenia Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. poz. 3613)
		Jeleniowski PK (JPK)	4 295,0	Rozp. Nr 74/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr. 156, poz. 1935), zmienione: Rozp. Nr 4/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 616)
		Chęcińsko-Kielecki PK (Ch-KPK)	19 779,0	Uchwała nr XXXVI/649/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 października 2013 r. dotycząca utworzenia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. poz. 3612)
		Nadnidziański PK (NPK)	23 164,0	Rozp. Nr 76/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1937), zmienione: Rozp. Nr 6/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 618)
		Szaniecki PK (SzPK)	10 915,0	Rozp. Nr 77/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Szanieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1938), zmienione: Rozp. Nr 7/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Szanieckiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 619)

		Kozubowski PK (KPK)	6 613,0	Rozp. Nr 78/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Kozubowskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1939), zmienione: Rozp. Nr 8/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Kozubowskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 620)
2.	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego	Przedborski PK (PPK)	9 165,1 (część parku w woj. świętokrz.)	Rozp. Nr 87/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1948)

Uwaga: ww. rozporządzenia nie są aktami tworzącymi parki krajobrazowe

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zgodnie z rozporządzeniami Woj. Świętokrzyskiego nr 71, 73, 74, 76, 77, 78 i 87 z dnia 14 lipca 2005 r. oraz rozporządzeniami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 z dnia 28 stycznia 2009 r.

Do szczególnych celów ochrony Suchedniowsko-Oblęgorskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk;
- 6) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Sieradowickiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Jeleniowskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;

- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 7) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 8) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 9) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 10) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Nadnidziańskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu i rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych;
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych, torfowisk i solnisk śródlądowych;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Szanieckiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu i rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych;
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych, torfowisk i solnisk śródlądowych;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Kozubowskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych;
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;

- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin; zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych i torfowisk;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Przedborskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami fauny i flory;
- 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych;
- 4) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych oraz bagien i torfowisk;
- 5) zachowanie układów i obiektów zabytkowych;
- 6) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i krajobrazu;
- 7) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;

Na obszarze ww. parków krajobrazowych (z wyj. Przedborskiego PK) zakazuje się

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu woj. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) (skreślony);
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 7) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 8) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Na obszarze Przedborskiego PK zakazuje się

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu woj. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej go-spodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu

- drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
  - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub na-prawą urządzeń wodnych;
  - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
  - 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
  - 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
  - 9) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
  - 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Zgodnie z Uchwałami nr XXXVI/649/13 i XXXVI/650/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 października 2013 r.

Do szczególnych celów ochrony Chęcińsko-Kieleckiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych i torfowisk;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Do szczególnych celów ochrony Cisowsko-Orłowskińskiego PK należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Na obszarze Ch-KPK i C-OPK zakazuje się

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 340 i Nr 84, poz. 700);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 7) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

Ponadto powyższe zakazy, zgodnie z art. 17, ust. 2 ww. ustawy nie dotyczą również:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony;
- 2) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 4) realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Ponadto zakaz dotyczący realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie dotyczy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku krajobrazowego.

Dla parków krajobrazowych sporządza się i realizuje plany ochrony. W województwie świętokrzyskim dotychczas sporządzono plany ochrony dla 2 parków krajobrazowych —

Przedborskiego PK i Chęcińsko-Kieleckiego PK. Obecnie trwają prace nad planami ochrony dla Szanieckiego i Suchedniowsko-Oblęgorskiego PK. Dokumenty te zawierają ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych

Plan Ochrony dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Rozporządzenie nr 10/2004 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego)

W dokumencie tym określono następujące cele ochrony i kształtowania Parku:

1) cele ekologiczne (nadrzędne) — umożliwienie trwałego użytkowania zasobów środowiska przyrodniczego obszaru — wymaga to realizacji polityki polegającej na:

- wzmoczonej ochronie ekosystemów, zasobów i cech środowiska oraz węzłów i korytarzy ekologicznych, które mają wpływ na odtwarzanie zasobów przyrody, w tym korytarzy ekologicznych tworzonych przez tereny leśne, rzeki i ich doliny, mających powiązania przyrodnicze z parkami krajobrazowymi wzdłuż doliny rzeki Pilicy oraz ustanowioną siecią ekologiczną w województwie i poza jego granicami,
- ochronie konserwatorskiej unikatowych zasobów i cech środowiska przyrodniczego oraz utrzymaniu zdolności ekosystemów do odtwarzania zasobów przyrody poprzez ustanowienie dalszych proponowanych form szczególnej i wzmoczonej ochrony,
- ochronie gatunkowej roślin i zwierząt,
- określeniu przyrodniczych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju gospodarczego terenów.

2) cele kulturowe — zachowanie ciągłości historycznej i harmonii w kształtowaniu funkcji kulturowych oraz krajobrazu współczesnego — wymaga to realizacji polityki polegającej na:

- ochronie zasobów kulturowych, cech krajobrazu kulturowo-historycznego oraz tradycji,
- ochronie zespołów i obiektów licznych zabytków architektury,
- kształtowanie harmonijnego współczesnego krajobrazu i form zabudowy w nawiązaniu do regionalnych tradycji architektonicznych.

3) cele gospodarcze — poprawa życia stałych mieszkańców i użytkowników Parku, rozwój turystyki i wypoczynku, a także wykorzystanie walorów dla potrzeb nauki i dydaktyki — może to być zapewnione poprzez:

- zabezpieczenie trwałej równowagi ekologicznej,
- poprawę jakości środowiska (czystości powietrza, wód, stanu powierzchni ziemi i zieleni),
- racjonalną i zrównoważoną gospodarkę zasobami przyrody, tworzenie warunków dla rozwoju różnych form turystyki i wypoczynku,
- kształtowanie harmonijnego współczesnego krajobrazu i form zabudowy,
- dalszy rozwój gospodarczy uwzględniający regionalne uwarunkowania ekorozwoju, w dziedzinach dopuszczonych i preferowanych na terenie Parku i w jego otulinie,
- rozwój badań naukowych i dydaktyki wykorzystujących naturalne zasoby oraz uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe.

Ustalenia do planów zagospodarowania przestrzennego obejmują działania, które są niezbędne, aby na obszarze Parku miał miejsce zrównoważony rozwój, odpowiadający zasadom racjonalnego gospodarowania, zgodny z potrzebami mieszkańców i ochroną środowiska. Obejmują one te działania, które są niezbędnie konieczne, aby uporządkować

istniejące nieprawidłowości i zapobiec powstaniu nowych oraz zapewnić dalszy rozwój w harmonii z walorami przyrodniczymi i kulturowymi obszaru. Główne zasady gospodarowania w gminach obejmują uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego, a w tym:

a) ochronę istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych:

- ochronę prawnie chronionych obszarów i obiektów przyrodniczych oraz zabytków kultury,
- nieprzeznaczanie terenów leśnych na cele nieleśne, a wręcz przeciwnie zwiększanie powierzchni zalesionych,
- niezmniejszanie powierzchni lasów pełniących funkcje ochronne,
- uwzględnienie ustaleń zawartych w „Wojewódzkim programie zwiększenia lesistości gmin do roku 2020”,
- nielikwidowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przywodnych, a przeciwnie, wzbogacanie obszaru takimi zadrzewieniami i zakrzewieniami,
- wyłączenie z zabudowy terenów zalewowych,
- nienaruszanie stosunków wodnych i nie regulowanie koryt rzek i potoków z wyjątkiem przypadków uzasadnionych względami bezpieczeństwa i bezpośredniej ochrony terenów,
- ograniczenie melioracji osuszających oraz sprecyzowanie zasad prowadzenia prac melioracyjnych,
- uwzględnienie miejsc o dużych walorach widokowych,
- ograniczenie ekspansji mieszkalnictwa na glebach chronionych, w strefach krawędziowych wzniesień oraz w strefach krawędziowych Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej,
- dokonanie analizy możliwości realizacyjnych zbiorników retencyjnych „Kluczewsko” i „Oleszno” pod kątem wpływu na środowisko przyrodnicze,

b) osadnictwo i działalność gospodarczą:

- zachowanie istniejącego ładu przestrzennego i przywracanie ładu na obszarach przekształconych,
- nierozpraszanie zabudowy,
- kształtowanie zabudowy mieszkalnej i gospodarczej wkomponowanej w krajobraz regionu pod względem form architektonicznych,
- egzekwowanie od właścicieli zakładów produkcyjnych i usługowych przestrzegania zasad ochrony środowiska (w stosunku do wód, gleb, powietrza, pokrycia terenu roślinnością, krajobrazu),
- poddanie zabiegom rekultywacyjnym terenów poeksploatacyjnych i innych terenów zdegradowanych,
- ograniczenie eksploatacji surowców tylko do potrzeb lokalnych, zakaz nielegalnej eksploatacji oraz rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych,
- dostosowanie rozwoju przestrzennego, jakościowego i ilościowego turystyki do uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i społeczno-gospodarczych oraz do popytu turystycznego i inicjowanie różnych ofert usług turystycznych;

c) infrastrukturę techniczną i komunalną:

- potrzebę budowy lokalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków,
- nielokalizowanie na obszarze GZWP nowych systemów wodociągowych bez równoczesnego rozwiązania problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- zapewnienie priorytetów realizacyjnych dla lokalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w miejscowościach leżących na obszarze GZWP oraz na obszarach źródłiskowych rzek,

- wprowadzenie systemu indywidualnej segregacji śmieci i odpadów, zorganizowanie odbioru surowców wtórnych oraz wywozu śmieci i odpadów, dopuszczając lokalizację jedynie gminnych wysypisk na terenie otuliny,
  - nielokalizowanie dużych oczyszczalni ścieków (powyżej 200 000 RLM) i tzw. rejonowych składowisk odpadów stałych na terenie Parku i jego otuliny,
  - nielokalizowanie bezściółkowych ferm hodowli zwierząt,
  - niewprowadzanie na teren Parku nowych tras napowietrznych linii energetycznych ponad te, które są już ujęte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- d) transport:
- niezagęszczanie istniejącej w Parku sieci dróg krajowych i wojewódzkich,
  - poprawa stanu jakości nawierzchni dróg.

Plan Ochrony dla Chęcińsko-Kieleckiego PK (Uchwała nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego)

Celami ochrony przyrody Chęcińsko-Kieleckiego PK są:

- 1) w zakresie ochrony litosfery:
  - a) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu,
  - b) zrównoważone wykorzystanie zasobów złóż kopalin,
  - c) ograniczanie negatywnego wpływu eksploatacji złóż kopalin na krajobraz,
  - d) zachowanie naturalnego systemu hydrologicznego i hydrogeologicznego,
  - e) zachowanie struktury przestrzennej gleb, ze szczególnym uwzględnieniem gleb organicznych;
- 2) w zakresie ochrony zasobów i ekosystemów wodnych:
  - a) ochrona zasobów wodnych w warunkach nasilającego się deficytu w skali kraju i regionu,
  - b) poprawa stanu czystości i przeciwdziałanie wzrostowi trofii wód powierzchniowych,
  - c) przeciwdziałanie zanieczyszczeniu zasobów wód podziemnych,
  - d) zachowanie lub przywracanie elementów naturalnej struktury hydrograficznej,
  - e) utrzymanie funkcjonowania ekosystemów wodnych,
  - f) zachowanie elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych, w tym szczególnie cennych i zagrożonych;
- 3) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych (w tym chronionych siedlisk przyrodniczych):
  - a) zachowanie wszystkich typów ekosystemów i zbiorowisk roślinnych (naturalnych, półnaturalnych i antropogenicznych) właściwych dla regionu, w tym szczególnie siedlisk przyrodniczych rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną,
  - b) zachowanie charakterystycznego, pasmowego układu przestrzennego krajobrazu rolniczego,
  - c) poprawa stanu oraz – tam gdzie to niezbędne – odtworzenie naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną, w tym między innymi ciepłolubnych dąbrów, zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych i muraw kserotermicznych,
  - d) zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania zbiorowisk roślinnych (w tym chronionych siedlisk przyrodniczych) poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony oraz zachowanie lub, tam gdzie to niezbędne, odtworzenie odpowiednich połączeń korytarzowych w obrębie krajobrazu, a także między Parkiem a regionami sąsiednimi,
  - e) zachowanie osobliwości przyrodniczych,

- f) odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, przebudowa drzewostanów monokulturowych oraz zrównoważone użytkowanie ekosystemów leśnych,
- g) objęcie ochroną siedlisk szczególnie cennych;
- 4) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
- a) zachowanie rodzimego bogactwa gatunkowego roślin i grzybów właściwego dla regionu i wszystkich występujących w nim siedlisk, w tym szczególnie gatunków podlegających ochronie prawnej,
  - b) objęcie ochroną czynną najcenniejszych stanowisk gatunków roślin naczyniowych, w tym szczególnie gatunków wymienionych w § 10 ustęp 1 punkt 2 planu ochrony,
  - c) ograniczanie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym, takich jak m.in. czerwcha amerykańska *Padus serotina* oraz barszcz Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi*;
- 5) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie lub poprawa bogactwa gatunkowego zwierząt w naturalnych siedliskach ich bytowania, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych,
  - b) zachowanie istniejących stanowisk, ostoi i siedlisk rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt oraz przywracanie utraconych składników rodzimego bogactwa gatunkowego,
  - c) utrzymanie powierzchni dotychczas występującej mozaikowości środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych,
  - d) utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt,
  - e) ograniczenie wprowadzania gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny,
  - f) lokalizacja stanowisk gatunków wymagających tworzenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania,
- 6) w zakresie ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych:
- a) ochrona konserwatorska zachowanych obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rewaloryzacja obiektów zdegradowanych, przy dopuszczeniu ich adaptacji do pełnienia nowych funkcji,
  - b) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - c) uwzględnianie zasad ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym:
    - zachowanie osi krajobrazowych i powiązań widokowych,
    - zapewnienie właściwej ekspozycji zabytkom,
    - zachowanie historycznych cech zabudowy regionalnej,
    - zachowanie charakterystycznych, historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
    - zachowanie elementów dawnego budownictwa przemysłowego oraz innych przykładów eksploatacji zasobów surowcowych,
    - zachowanie i odtwarzanie charakterystycznych układów zadrzewień, w tym zwłaszcza alei przydrożnych,
  - d) zachowanie elementów kultury ludowej,
  - e) poprawa dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - f) wspieranie inicjatyw dotyczących kreowania nowych form opieki nad zabytkami i krajobrazem kulturowym oraz wykorzystywanie ich na rzecz rozwoju regionalnego.

Określa się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) zainwestowanie wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, zaleca się lokalizować w granicach obszarów wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały oraz zgodnie z określonymi w nich kierunkami zmian w przeznaczeniu terenów, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi. W przypadku dokonywania zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i wyznaczania nowych gruntów przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne należy uwzględnić cele ochrony przyrody Parku, o których mowa w § 2, a także potrzeby ochrony siedlisk i gatunków będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000;

2) zaleca się rozwój układów urbanistycznych powiązanych przestrzennie z historycznie ukształtowanymi układami wsi i dowiązujących do nich pod względem funkcjonalnym i strukturalnym, w szczególności w zakresie funkcji terenu, wielkości działek, udziału terenów biologicznie czynnych, kubatury i architektury budynków mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych, ogrodzeń i innych elementów zagospodarowania;

3) przy realizacji nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania zabudowy, a poza granicami miast także do niewyznaczania nowych linii zabudowy. W pierwszej kolejności należy uzupełniać istniejące zagospodarowanie w lukach między zabudową;

4) przy kwalifikowaniu gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania należy dążyć do zachowania w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej Parku, w tym poprzez wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych przyrodniczo oraz ciągów ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy;

5) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy opracowywać dla obszarów tworzących spójną całość. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się opracowanie planów dla fragmentów sołectw, a w przypadku miast dla obszarów o wielkości wynikającej z indywidualnych potrzeb i z przeprowadzonych analiz. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnić należy następujące założenia:

a) chłonność terenu,

b) zachowanie właściwych proporcji oraz względnie równomierne rozmieszczenie obszarów biologicznie czynnych oraz terenów użytkowanych gospodarczo,

c) dążenie do zwartości obszaru zabudowy i ochrony krajobrazu,

d) strefowanie intensywności zabudowy,

e) uwzględnienie celów ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych i wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych,

f) wyznaczenie ciągów ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy;

6) przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych do zalesień należy uwzględnić następujące założenia:

a) należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno – leśnej, a także tworzenia zwartego systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,

b) za obszary pożądane do zalesień przyjmuje się:

- wielkoobszarowe tereny rolnicze o małej lesistości,

- tereny łączące istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,

- tereny wzdłuż najważniejszych działów wodnych, o ile nie jest to sprzeczne z potrzebami ochrony innych walorów przyrodniczych,

- tereny przylegające do cieków, z pozostawieniem dostępu do cieków w celu umożliwienia przeprowadzania prac konserwacyjnych, o ile przepisy odrębne nie wskazują inaczej,
- c) przy wyznaczaniu obszarów do zalesień należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony siedlisk i gatunków będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000.

Określa się następujące ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały, obowiązujące na terenie całego Parku, z wyłączeniem granic miast:

1) przy zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

a) utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenu, jako preferowane oraz dopuszcza się następujące przeznaczenie terenu:

- tereny rolne,
- tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych i rybackich,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy usług publicznych i administracji,
- tereny zabudowy usług komercyjnych nieuciążliwych,
- tereny rekreacji indywidualnej,
- tereny sportu i rekreacji zbiorowej,
- obszary i tereny górnicze,
- tereny zieleni i wód,
- tereny komunikacji,
- tereny infrastruktury technicznej,

b) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu utrzymuje się dotychczasową intensywność zainwestowania, w tym: minimalną powierzchnię działki budowlanej i minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz wysokość zabudowy, z zastrzeżeniem dopuszczania wyższej wysokości zabudowy w przypadku zmiany w istniejących budynkach dachów płaskich na dachy zgodne z lokalnymi warunkami budownictwa regionalnego,

c) nie dopuszcza się wtórnego podziału działek budowlanych na mniejsze niż o powierzchni określonej w dotychczas obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

d) zaleca się strefowanie zabudowy w granicach wyznaczonych obszarów do zainwestowania,

e) utrzymuje się dotychczasowe ustalenia planistyczne obowiązujące dla obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską na podstawie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

2) po utracie ważności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązują ustalenia określone w ust. 2–5.

Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów zabudowy wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie całego Parku, z wyłączeniem granic miast:

1) zaleca się dostosowanie standardów do uwarunkowań i potrzeb ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych Parku, w tym w zakresie:

- a) nieprzekraczalnej linii nowej zabudowy od granicy lasu i od granicy geodezyjnej działki rzek i innych zbiorników wodnych, za wyjątkiem obiektów służących ochronie przyrody, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego i rekreacji,
- b) maksymalnej wysokości zabudowy, dostosowanej do lokalnych warunków,
- c) kształtu i nachylenia dachów, zgodnie z lokalnymi warunkami budownictwa regionalnego,
- d) kolorystyki i materiałów elewacji budynków,
- e) kolorystyki i materiałów pokryć dachowych;

2) na wszystkich terenach przeznaczonych pod rozwój zainwestowania, zaleca się zachowanie istniejących lasów i zadrzewień i przeznaczenie ich na rozwój ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych.

Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie wybranych stref realizacji działań ochronnych Parku:

1) dla stref APP:

- a) zaleca się odstąpienie od lokalizowania budowli i budynków poza terenami przeznaczonymi na ten cel wyznaczonymi w obowiązujących, w dniu ustanowienia planu ochrony Parku, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- b) zaleca się odstąpienie od wyznaczania obszarów pod zalesienia,
- c) zaleca się odstąpienie od zmiany przeznaczenia łąk i pastwisk;

2) dla stref BSI zaleca się odstąpienie od zmiany trwałych użytków zielonych na grunty orne;

3) dla stref BSII i BKII zaleca się odstąpienie od lokalizowania na terenach leśnych obiektów budowlanych innych niż związane z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną;

4) dla stref BKI zaleca się odstąpienie od wyznaczania obszarów pod zalesienia;

5) dla stref BKIII:

- a) zaleca się zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym pierwotnych podziałów parcelacyjnych, istniejącej sieci dróg, placów, linii zabudowy, kompozycji wewnątrz urbanistycznych i kompozycji zieleni, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- b) dopuszcza się realizację nowej oraz modernizację istniejącej zabudowy w sposób nawiązujący do lokalnej tradycji budowlanej, zgodnie z ustalonym historycznie ukształtowaniem przestrzenno-architektonicznym miejscowości,
- c) zaleca się utrzymanie tradycyjnej zabudowy, przy jednoczesnym dopuszczeniu jej modernizacji i adaptacji do nowych funkcji,
- d) zaleca się utrzymywanie elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;

6) dla strefy BKIV_r zaleca się rozwój terenów sportu i rekreacji zbiorowej oraz terenów zieleni i wód.

Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury technicznej, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) zaleca się wyposażenie wszystkich obiektów budowlanych wytwarzających ścieki w urządzenia zabezpieczające środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem lub

włączenie ich do zbiorczych systemów odprowadzenia i unieszkodliwiania ścieków, zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;

- 2) zaleca się optymalizację wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków. Osady ściekowe mogą być wykorzystywane w celach rolniczych po spełnieniu odrębnych wymagań;
- 3) zaleca się likwidację niekontrolowanych zrzutów ścieków, w tym pochodzących z nieszczelnych bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków;
- 4) zaleca się kontynuowanie rozbudowy sieci wodociągowej, w tym obejmującej tereny zabudowy rekreacji indywidualnej. Do czasu realizacji zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę dopuszcza się indywidualne ujęcia wody;
- 5) zaleca się kontynuowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej, w tym na terenach intensywnego ruchu samochodowego;
- 6) zaleca się prowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach” infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy dróg;
- 7) zaleca się wyposażenie istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przed kolizjami przelatujące ptaki oraz zabezpieczenia przed wykorzystywaniem ich jako miejsca odpoczynku przez ptaki;
- 8) zaleca się stosowanie linii izolowanych, a docelowo linii doziemnych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych;
- 9) zaleca się stosowanie w ogrzewaniu budynków energo- i materiałooszczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw, w szczególności: drewna, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego, biomasy oraz źródeł odnawialnych, w tym energii słonecznej;
- 10) zaleca się zmniejszenie energochłonności budynków służących realizacji celów publicznych poprzez termomodernizację;
- 11) zaleca się gromadzenie, odprowadzenie i unieszkodliwianie odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 12) zaleca się objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- 13) nie dopuszcza się utylizacji odpadów przemysłowych i zawierających substancje toksyczne, odpadów chemicznych i wybuchowych;
- 14) zaleca się przeprowadzenie likwidacji nielegalnych składowisk odpadów;
- 15) zaleca się propagowanie indywidualnych sposobów kompostowania odpadów w gospodarstwach domowych na terenach wiejskich;
- 16) zaleca się realizację inwestycji ograniczających zanieczyszczenia azotowe pochodzące z rolnictwa, w szczególności budowę płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę;
- 17) zaleca się uwzględnienie walorów Parku, w tym zwłaszcza walorów krajobrazowych przy podejmowaniu decyzji dotyczących lokalizacji wiatraków i ferm wiatrowych oraz innych elementów infrastruktury technicznej.

Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunikacyjnej, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) zaleca się prowadzenie niezbędnej modernizacji dróg, w tym ich utwardzenie w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego;
- 2) zaleca się prowadzenie działań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa ruchu, w tym zwłaszcza w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego;

- 3) zaleca się uzupełnienie sieci parkingów leśnych, zwłaszcza przy drogach przecinających większe kompleksy leśne oraz na obrzeżach Parku;
- 4) zaleca się wyznaczenie oraz urządzenie parkingów w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego.

Określa się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku:

- 1) na terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, jako tereny produkcji rolnej, preferuje się zabudowę związaną z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi;
- 2) przy realizacji nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania obiektów; w pierwszej kolejności należy uzupełniać istniejące zagospodarowanie oraz lokalizować zabudowę wzdłuż istniejących dróg.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 21 obszarów chronionego krajobrazu.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU			
Lp.	Nazwa	Aktualna podstawa prawna	Powierzchnia [ha]
1.	Suchedniowsko-Oblęgorski OchK	Rozp. Nr 79/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1940 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 9/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 621 z dnia 23 lutego 2009 r.)	25 681,00
2.	Cisowsko-Orłowski OchK	Uchwała nr XXXV/626/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3318)	25 267,00
3.	Sieradowicki OchK	Rozp. Nr 81/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1942 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 11/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 623 z dnia 23 lutego 2009 r.)	16 236,00
4.	Jeleniowski OchK	Rozp. Nr 82/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Jeleniowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1943 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 12/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Jeleniowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 624 z dnia 23 lutego 2009 r.)	10 591,00
5.	Chęcińsko-Kielecki OchK	Uchwała Nr XXXV/625/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. poz. 3317)	8 289,50
6.	Nadnidziański OchK	Rozp. Nr 84/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1945 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 14/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 626 z dnia 23 lutego 2009 r.)	26 011,00
7.	Szaniecki OchK	Rozp. Nr 85/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1946 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 15/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 627 z dnia 23 lutego 2009 r.)	12 859,00
8.	Kozubowski OchK	Rozp. Nr 86/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Kozubowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1947 z dnia 20 lipca 2005 r.); Rozp. Nr 16/2009 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Kozubowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 42, poz. 628 z dnia 23 lutego 2009 r.)	6 036,00
9.	Przedborski OchK	Rozp. Nr 88/2005 Woj. Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. nr 156, poz. 1949 z dnia 20 lipca 2005 r.);	13 048,60

10.	Konecko-Łopuszniański OchK	Uchwała nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3308)	98 287,00
11.	OchK Doliny Kamiennej	Uchwała nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3309)	72 634,00
12.	Podkielecki OchK	Uchwała nr XXXV/618/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3310)	26 583,00
13.	Włoszczowsko-Jędrzejowski OchK	Uchwała nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3311)	70 389,00
14.	Chmielnicko-Szydłowski OchK	Uchwała nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3312)	60 733,00
15.	Solecko-Pacanowski OchK	Uchwała nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3313)	47 347,00
16.	Miechowsko-Działoszycki OchK	Uchwała nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3314)	41 152,00
17.	Koszycko-Opatowiecki OchK	Uchwała nr XXXV/623/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Koszycko-Opatowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3315)	6 197,00
18.	Jeleniowsko-Staszowski OchK	Uchwała nr XXXV/624/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. z dnia 1 października 2013 r. poz. 3316)	31 524,00
19.	OChK Lasy Przysusko-Szydłowieckie	Uchwała nr VIII/133/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko-Szydłowieckie (Dz.Urz.Woj.Św. Nr 164, poz. 1896) oraz Uchwała Nr IX/146/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/133/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko-Szydłowieckie (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 188, poz. 2166)	4 348,00
20.	Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XII/65/07 Rady Gminy Bieliny z dnia 4 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Bieliny (Dz.Urz. Woj. Św. Nr 244, poz. 3642 z dnia 17 grudnia 2007 r.), Uchwała Nr XIII/60/2007 Rady Gminy w Górnicy z dnia 1 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Górnica (Dz.Urz.Woj.Św. Nr 244, poz. 3645 z dnia 17 grudnia 2007 r.), Uchwała Nr IX/37/2007 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 1 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Bodzentyn (Dz.Urz.Woj.Św. nr 230, poz. 3340 z dnia 11 grudnia 2007 r.)	gm. Bodzentyn – 4404,00 gm. Bieliny – 5330,15 gm. Górnica – 2237,1032

21.	Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XLI/729/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Św. Nr 293, poz. 3020)	3856,1415
-----	--	---	-----------

*Uwaga: ww. rozporządzenia nie są aktami tworzącymi obszary chronionego krajobrazu
Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.*

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 79 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk;
- 3) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych;
- 4) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 81 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Sieradowickiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk;
- 3) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych;
- 5) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 82 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Jeleniowskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk;
- 2) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej;
- 3) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zgodnie z rozporządzeniami Wojewody Świętokrzyskiego nr 84 i 85 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Nadnidziańskiego OChK i Szanieckiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- 2) szczególna ochrona ekosystemów i wyjątkowo cennych krajobrazów;
- 3) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej i halofilnej;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;
- 5) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 86 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Kozubowskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- 2) szczególna ochrona ekosystemów i wyjątkowo cennych krajobrazów;
- 3) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej;

- 4) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;
- 5) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 88 z dnia 14 lipca 2005 r. na terenie Przedborskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia czy też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na ww. obszarach chronionego krajobrazu (S-OOChK, SOChK, JOChK, NOChK, SzOChK, KOChK, POChK) zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) skreślony
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zgodnie z Uchwałami Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nr XXXV/616/13, XXXV/617/13, XXXV/618/13, XXXV/619/13, XXXV/620/13, XXXV/621/13, XXXV/622/13, XXXV/623/13, XXXV/624/13, XXXV/625/13, XXXV/626/13 z dnia 23 września 2013 r.

na terenie: Konecko-Łopuszniańskiego OChK, OChK Doliny Kamiennej, Podkieleckiego OChK, Włoszczowsko-Jędrzejowskiego OChK, Chmielnicko-Szydłowskiego OChK, Soleczo-Pacanowskiego OChK, Miechowsko-Działoszyckiego OChK, Koszycko-Opatowieckiego OChK i Jeleniowsko-Staszowskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;

- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na terenie Chęcińsko-Kieleckiego OChK ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk i torfowisk;
- 2) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;
- 3) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na terenie Cisowsko-Orłowińskiego OChK ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk i torfowisk;
- 2) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych;
- 3) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na wszystkich ww. Obszarach (Konecko-Łopuszniański OChK, OChK Doliny Kamiennej, Podkielecki OChK, Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK, Chmielnicko-Szydłowski OChK, Solecko-Pacanowski OChK, Miechowsko-Działoszycki OChK, Koszycko-Opatowiecki OChK, Jeleniowsko-Staszowski OChK, Chęcińsko-Kielecki OChK i Cisowsko-Orłowiński OChK) zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Ww. zakazy nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Zgodnie z Uchwałą nr VII/133/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2011 r.

w Obszarze Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko-Szydłowieckie ustala się: następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne – używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie;
- 3) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego rozkładu;
- 4) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach, łęgach;
- 5) budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną lasów;
- 6) zachowanie i utrzymanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania do celów produkcji roślinnej lub sukcesji;
- 7) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwych organów o ich ochronę w formach przewidzianych ustawą;
- 8) wykorzystanie lasów do celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowane z otoczeniem.

Następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych:

- 1) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej a także Krajowego Programu Rolnośrodowiskowego; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas;
- 2) zalecanie ochrony i hodowli lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt;
- 3) promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;

- 4) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych;
- 5) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- 6) zachowanie zbiorowisk wydmykowych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar;
- 7) dopuszczanie melioracji odwadniających w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej z bez-względny zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków;
- 8) prowadzenie rekultywacji terenów powyroboiskowych poza sytuacjami, gdzie w wyrobiskach ukształtowały się biocenozy wzbogacające różnorodność biologiczną;
- 9) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o objęcie ochroną prawną stanowisk gatunków chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów, a także terenów o wysokich walorach krajobrazowych w formie rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych;
- 10) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 11) wykonywanie melioracji nawadniających w przypadku stwierdzenia niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej poziomu wód gruntowych.

Następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi;
- 2) wyznaczanie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych w oparciu o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią z wykorzystaniem naturalnej rzeźby terenu i zachowaniem jak największej odległości od koryta rzeki;
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych, w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej;
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i innych związanych z utrzymaniem rzek tylko w zakresie niezbędnym do rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;
- 5) zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach na obszarach międzywała ze stopniowym przywracaniem naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów;
- 6) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- 7) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;
- 8) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o obejmowanie ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich właściwych dla ekosystemów hydrogenicznych;
- 9) zwiększanie retencji wodnej z wykorzystaniem naturalnych obniżień terenu i unikaniem kolizji z obszarami, których zachowanie jest wskazane dla ochrony różnorodności biologicznej;

- 10) promowanie gospodarki rybackiej wspomagającej ochronę gatunków zagrożonych z preferencją dla gatunków o pochodzeniu lokalnym;
- 11) utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków i w razie potrzeby wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.

Na obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 5) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zgodnie z: uchwałą nr IX/37/2007 Rady Miejskiej w Bodzentynie i uchwałą XIII/60/2007 Rady Gminy w Górnem z dnia 1 października 2007 r. oraz uchwałą nr XII/65/07 Rady Gminy Bieliny z dnia 4 października 2007 r.

ustala się następujące działania na terenie Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym, w szczególności bagiennych, oczek wodnych i starorzeczy;
- 2) systematyczną poprawę stanu czystości wód powierzchniowych, poczynając od źródeł, aż do osiągnięcia docelowej klasy czystości, poprzez budowę lokalnych sieci kanalizacyjnych wraz z wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków;
- 3) zachowanie, w miarę możliwości, różnorodności użytkowania pól mający na celu ochronę walorów krajobrazowych w postaci „szachownicy”.

Na terenie ŚOChK zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zgodnie z uchwałą nr XLI/729/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 r.

na terenie Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wydziela się następujące strefy krajobrazowe:

A — tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami oraz pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi

B — tereny ekosystemów leśnych, muraw i zarośli kserotermicznych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy oraz ogrodów działkowych

C — tereny rolne, tereny istniejącej i planowanej zabudowy, rekreacji, sportu i wypoczynku wraz z zielenią towarzyszącą

P — parki.

Na terenach stref krajobrazowych KOChK oznaczonych literami A, B i P ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- c) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej;
- d) zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego dolin rzek;
- e) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwartych zadrzewień śródpolnych i zakrzewień występujących w ewidencji gruntów jako tereny oznaczone symbolem Lz;
- f) kształtowanie i rozwój terenów zieleni celem stworzenia ciągłości systemu przyrodniczego miasta dla poprawy warunków życia mieszkańców, wypoczynku i rekreacji;
- g) zachowanie korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych;
- h) ochrona krajobrazu poprzez ochronę i eksponowanie walorów krajobrazowych i otwarcie widokowych zarówno w ujęciu wewnętrznym jak i zewnętrznym.

Na terenach strefy krajobrazowej KOChK oznaczonej literą C ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) kształtowanie i rozwój terenów zieleni celem stworzenia ciągłości systemu przyrodniczego miasta dla poprawy warunków życia mieszkańców, wypoczynku i rekreacji;
- b) ochrona krajobrazu poprzez ochronę i eksponowanie walorów krajobrazowych i otwarcie widokowych zarówno w ujęciu wewnętrznym jak i zewnętrznym.

Na terenie stref krajobrazowych KOChK oznaczonych literami A, B i P zakazuje się:

- a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego, lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- c) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- d) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

- e) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- f) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zgodnie z art. 24 ww. ustawy o ochronie przyrody zakazy obowiązujące na terenie obszarów chronionego krajobrazu nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

OBSZARY SIECI NATURA 2000

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas:

- 2 obszary specjalnej ochrony OSO (Dolina Nidy i Małopolski Przełom Wisły);
- akceptację Komisji Europejskiej i status mających znaczenie dla Wspólnoty uzyskało 38 specjalnych obszarów ochrony SOO (Ostoja Nidziańska, Dolina Krasnej, Łysogóry, Ostoja Przedborska, Lasy Suchedniowskie i Przełom Wisły w Małopolsce, Dolina Białej Nidy, Dolina Bobrzy, Dolina Czarnej, Dolina Czarnej Nidy, Dolina Górnej Mierzawy, Dolina Górnej Pilicy, Dolina Kamiennej, Dolina Krasnej — powiększenie, Dolina Mierzawy, Dolina Warkocza, Góry Pieprzowe, Kras Staszowski, Krzemionki Opatowskie, Lasy Cisowsko-Orłowińskie, Lasy Skarżyskie, Łysogóry — powiększenie, Ostoja Barcza, Ostoja Brzeźnicka, Ostoja Gaj, Ostoja Jeleniowska, Ostoja Kozubowska, Ostoja Pomorzany, Ostoja Sieradowicka, Ostoja Sobkowsko-Korytnicka, Ostoja Stawiany, Ostoja Szaniecko-Solecka, Ostoja Wierzejska, Ostoja Żyznów, Przełom Lubrzanki, Tarnobrzaska Dolina Wisły, Uroczyska Lasów Starachowickich, Uroczysko Pięty, Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie, Wzgórza Kunowskie).

OBSZARY NATURA 2000				
Lp.	Kod	Nazwa	Powierzchnia [ha]*	Status
Obszary OSO				
1.	PLB140006	OSO Małopolski Przełom Wisły	2 026,30	Utworzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. z późn. zm..
2.	PLB260001	OSO Dolina Nidy	19 956,10	
Obszary SOO				
3.	PLH260001	SOO Dolina Krasnej	2 384,10	Zatwierdzone przez KE w listopadzie 2007 r., powiększone w styczniu 2011 r.
4.	PLH260002	SOO Łysogóry	8 090,50	
5.	PLH260003	SOO Ostoja Nidziańska	26 515,64	Zatwierdzone przez KE w listopadzie 2007 r.
6.	PLH260004	SOO Ostoja Przedborska	11 605,20	
7.	PLH060045	SOO Przełom Wisły w Małopolsce	15 116,37	Zatwierdzone przez KE w grudniu 2008 r.
8.	PLH260010	SOO Lasy Suchedniowskie	19 120,89	
9.	PLH260011	SOO Lasy Skarżyskie	2 383,50	Zatwierdzone przez Komisję Europejską w styczniu 2011 r.
10.	PLH260012	SOO Uroczysko Pięty	753,40	
11.	PLH260013	SOO Dolina Białej Nidy	5 116,80	
12.	PLH260014	SOO Dolina Bobrzy	612,70	
13.	PLH260015	SOO Dolina Czarnej	5 780,60	
14.	PLH260016	SOO Dolina Czarnej Nidy	1 192,50	
15.	PLH260017	SOO Dolina Górnej Mierzawy	912,44	
16.	PLH260018	SOO Dolina Górnej Pilicy	11 195,10	
17.	PLH260019	SOO Dolina Kamiennej	2 585,27	
18.	PLH260020	SOO Dolina Mierzawy	1 320,10	
19.	PLH260021	SOO Dolina Warkocza	337,90	
20.	PLH260022	SOO Góry Pieprzowe	77,00	
21.	PLH260023	SOO Kras Staszowski	1 743,50	
22.	PLH260024	SOO Krzemionki Opatowskie	691,10	
23.	PLH260025	SOO Ostoja Barcza	1 523,50	
24.	PLH260026	SOO Ostoja Brzeźnicka	811,10	
25.	PLH260027	SOO Ostoja Gaj	46,64	
26.	PLH260028	SOO Ostoja Jeleniowska	3 589,20	
27.	PLH260029	SOO Ostoja Kozubowska	4 258,80	
28.	PLH260030	SOO Ostoja Pomorzany	906,00	
29.	PLH260031	SOO Ostoja Sieradowicka	7 847,40	
30.	PLH260032	SOO Ostoja Sobkowsko-Korytnicka	2 204,10	

31.	PLH260033	SOO Ostoja Stawiany	1 194,50
32.	PLH260034	SOO Ostoja Szaniecko-Solecka	8 072,10
33.	PLH260035	SOO Ostoja Wierzejska	224,60
34.	PLH260036	SOO Ostoja Żyznów	4 480,00
35.	PLH260037	SOO Przełom Lubrzanki	272,60
36.	PLH260038	SOO Uroczyska Lasów Starachowickich	2 349,20
37.	PLH260039	SOO Wzgórza Kunowskie	1 868,70
38.	PLH260040	SOO Lasy Cisowsko-Orłowińskie	10 406,90
39.	PLH260041	SOO Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie	8 615,50
40.	PLH180049	SOO Tarnobrzaska Dolina Wisły	4 059,69

* *powierzchnia obszaru w województwie świętokrzyskim*

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących osobno, lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego (art. 34 ww. ustawy), w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym i wobec braku rozwiązań alternatywnych właściwy miejscowo dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na realizację planu lub działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Należy zapewnić przy tym wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W przypadku, gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii komisji Europejskiej.

Na obszarach Natura 2000 (art. 36 ww. ustawy) nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad nim sporządza plan ochrony lub plan zadań ochronnych. Dokumenty te zawierają wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jakie są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W województwie świętokrzyskim dotychczas zostały opracowane i zatwierdzone plany zadań ochronnych dla 12 obszarów Natura 2000 („Lasy Cisowsko-Orłowińskie”, „Ostoja Stawiany”, „Dolina Nidy”, „Ostoja Szaniecko-Solecka”, „Dolina

Krasnej”, „Ostoja Kozubowska”, „Dolina Bobrzy”, „Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie”, „Ostoja Przedborska”, „Lasy Suchedniowskie”, „Dolina Czarnej”, „Ostoja Nidziańska”).

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 100 użytków ekologicznych.

UŻYTKI EKOLOGICZNE					
Lp.	Nr rejestrowy	Nazwa użytku ekologicznego	Powierzchnia [ha]	Gmina	Rok utworzenia
1.	5	Wąwóz lessowy Rocław	4,50	Wąchock	2001
2.	6	Śródleśna łąka	0,96	Łagów	2001
3.	9	Ostra Góra	0,90	Busko-Zdrój	2002
4.	10	Bagno we wsi Widelki	2,12	Daleszyce	2002
5.	11	Bagno we wsi Smyków	0,40	Raków	2002
6.	12	Bagno koło wsi Smyków	1,58	Raków	2002
7.	13	Śródleśne Bagno	1,38	Raków	2002
8.	14	Śródleśne Bagno	0,20	Wąchock	2002
9.	15	Śródleśne Bagno	0,57	Wąchock	2002
10.	16	Śródleśne Bagno	0,32	Wąchock	2002
11.	17	Śródleśne Bagno	1,57	Wąchock	2002
12.	18	Śródleśne Bagno	0,52	Wąchock	2002
13.	19	Śródleśne Bagno	2,52	Bliżyn	2002
14.	20	Śródleśne Bagno	3,52	Bliżyn	2002
15.	21	Śródleśne Bagno	1,07	Bliżyn	2002
16.	22	Śródleśne Bagno	0,86	Bliżyn	2002
17.	23	Łąka w Jasieniu	12,75	Chmielnik	2002
18.	24	Słone źródło w Szczerbakowie	0,21	Wiślica	2002
19.	25	Łąka śródleśna	3,55	Solec-Zdrój	2002
20.	26	Rosiejów	2,86	Sklabmierz	2002
21.	29	Wydma śródleśna	2,76	Raków	2002
22.	30	bagno	0,77	Miedziana Góra	2002
23.	31	Bagno	1,08	Zagnańsk	2002
24.	32	Bagno	0,83	Mniów	2002
25.	36	Zbiornik wodny Pasternik	12,60	Starochowice	2005
26.	37	Podmokłe Pastwisko	5,55	Bliżyn	2002
27.	40	Wąwóz Kikowski	9,81	Solec- Zdrój	2002
28.	44	Płynik	0,37	Moskorzew	2002
29.	45	Bagno	0,2	Moskorzew	2002
30.	46	Stara Nida	0,22	Radków	2002
31.	47	Na Stoku	0,1	Secemin	2002
32.	48	Łosiowy Dół	0,37	Secemin	2002
33.	49	Koński Dół	0,36	Secemin	2002
34.	50	Torfowisko Przejściowe	5,07	Daleszyce	2001
35.	51	Bagno i torfowisko	0,58	Fałków	2002
36.	52	Bagno i torfowisko	0,36	Fałków	2002
37.	53	Bagno i torfowisko	1,03	Fałków	2002
38.	54	Bagno i torfowisko	0,98	Fałków	2002
39.	61	Zbocze wąwozu	1,97	Ożarów	2002

40.	62	Bagno	24,28	Gowarczów	2002
41.	63	Bagno Śródleśne	2,65	Bliżyn	2002
42.	65	Oczko Wodne	0,46	Chmielnik	2002
43.	66	Łąka śródleśna	1,07	Łagów	2002
44.	67	Oczko wodne	1	Kielce	2002
45.	71	Bagno	0,42	Fałków	2002
46.	72	Bagno	6,88	Fałków	2002
47.	73	Bagno	0,75	Fałków	2002
48.	74	Bagno	1,59	Fałków	2002
49.	75	Bagno	13,96	Fałków	2002
50.	76	Bagno	5,35	Fałków	2002
51.	77	Bagno	0,32	Fałków	2002
52.	78	Bagno	0,31	Fałków	2002
53.	79	Bagno	0,90	Fałków	2002
54.	80	Bagno	0,59	Fałków	2002
55.	81	Bagno	3,80	Fałków	2002
56.	82	Bagno	5,92	Fałków	2002
57.	83	Bagno	0,29	Fałków	2002
58.	84	Bagno	0,22	Fałków	2002
59.	85	Bagno	0,47	Fałków	2002
60.	86	Bagno	6,43	Fałków	2002
61.	87	Bagno	0,80	Fałków	2002
62.	88	Bagno	0,26	Fałków	2002
63.	89	Bagno	0,40	Fałków	2002
64.	90	Bagno	0,26	Kluczewsko	2002
65.	91	Bagno	0,47	Kluczewsko	2002
66.	92	Bagno	0,30	Kluczewsko	2002
67.	93	Bagno	0,68	Kluczewsko	2002
68.	94	Bagno	0,68	Kluczewsko	2002
69.	95	Bagno	0,25	Kluczewsko	2002
70.	96	Bagno	0,22	Kluczewsko	2002
71.	97	Bagno	0,55	Kluczewsko	2002
72.	98	Bagno	0,58	Kluczewsko	2002
73.	99	Bagno	0,79	Kluczewsko	2002
74.	100	Bagno	0,41	Kluczewsko	2002
75.	101	Bagno	12,58	Kluczewsko	2002
76.	102	Bagno	0,26	Kluczewsko	2002
77.	103	Bagno	0,51	Kluczewsko	2002
78.	104	Bagno	0,36	Kluczewsko	2002
79.	105	Bagno	0,60	Kluczewsko	2002
80.	106	Bagno	0,30	Kluczewsko	2002
81.	107	Bagno	0,30	Kluczewsko	2002
82.	108	Łąka śródleśna, mokradła i bagna	9,92	Sł. Jędrzejowska	2001
83.	109	Łąka śródleśna, mokradła i bagna	8,42	Nagłowice	2001
84.	110	Łąki śródleśne	4,65	Nagłowice	2001

85.	111	bagno	0,62	Jędrzejów	2001
86.	112	Łąka śródleśna	5,75	Jędrzejów	2001
87.	113	Skały z murawami kserotermicznymi	2,22	Sobków	2001
88.	114	Mokry Las	300	Słupia Konecka	2002
89.	115	Gipsowe wzniesienie	0,15	Wiślica	2004
90.	116	Pagórek	0,34	Wiślica	2004
91.	117	Wrzosowiska i łąki trzęślicowe	10,04	Stąporków	2005
92.	118	Zespół Parkowy w Pokrzywnicy	3,80	Pawłów	2006
93.	119	Kurhan	0,02	Złota	2007
94.	120	Torfowisko „Stawisko”	4,18	Mniów	2007
95.	121	Śródleśne oczko wodne	0,86	Strawczyn	2008
96.	122	Pastwiska	1,78	Iwaniska	2008
97.	123	Kompleks leśny z oczkami wodnymi	1,04	Pińczów	2011
98.	124	Jezioro Pleban	1,02	Pińczów	2011
99.	125	Wąwóz	0,22	Pińczów	2013
100.	126	Ciąg bagien śródleśnych	3,71	Pińczów	2013

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zakazy obowiązujące dla danego użytku ekologicznego powinny zostać określone w odpowiedniej uchwale rady gminy tworzącej ten obiekt (zakazy powinny zostać wybrane spośród ustawowego katalogu zakazów określonego w art. 45 ustawy o ochronie przyrody).

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 11 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE					
Lp.	Nr rejestrowy	Nazwa zespołu przyrodniczo-krajobrazowego	Powierzchnia [ha]	Gmina	Rok utworzenia
1.	Z-002	Ostra Górka	30,00	Daleszyce	2002
2.	Z-003	Dolina Łagowicy	2,94	Łagów	2002
3.	Z-004	Wąwóz Dule z Jaskinią Zbójecką	2,22	Łagów	2002
4.	Z-006	Podgrodzie	8,70	Ćmielów	2002
5.	Z-007	Siekierno	0,34	Bodzentyn	2002
6.	Z-008	Rytwiany	2,33	Rytwiany	2002
7.	Z-009	Tarczyn	3,60	Rytwiany	2002
8.	Z-010	Dębina nad Zimną Wodą	2,31	Łoniów	2002
9.	Z-011	Golejów	1,39	Staszów	2003
10.	Z-012	Grodowy Stok	0,06	Miedziana Góra	2009
11.	Z-013	Grabina-Dalnia	32,60	Kielce	2009

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zakazy obowiązujące dla danego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego powinny zostać określone w odpowiedniej uchwale rady gminy tworzącej ten obiekt (zakazy powinny zostać wybrane spośród ustawowego katalogu zakazów określonego w art. 45 ustawy o ochronie przyrody).

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 14 stanowisk dokumentacyjnych.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE					
Lp.	Nr rejestrowy	Nazwa stanowiska dokumentacyjnego	Powierzchnia (wymiary)/[ha]	Gmina	Rok utworzenia
1.	S-001	profil wapienny z gładziskiem o nazwie Zajęcza Góra	11,19	Busko-Zdrój	2002
2.	S-002	ściana łomiku	wys. 4 m	Busko-Zdrój	2002
3.	S-003	pozostałości dawnego górnictwa rud żelaza	2,00	Daleszyce	2002
4.	S-004	Wyrobisko poeksploatacyjne gipsów	5,00	Kije	2002
5.	S-006	odsłonięcie geologiczne – nieczynny kamieniołom	0,64	Mniów	2002
6.	S-007	odsłonięcie geologiczne – skałka piaskowców triasowych	dł. 22 m, wys. 1-2,5 m	Wąchock	2006
7.	S-008	odsłonięcie geologiczne – naturalna wychodnia szarych piaskowców	dł. 40 m, wys. 1-5 m	Suchedniów	2002
8.	S-009	odsłonięcie geologiczne – nieczynny kamieniołom czerwonych piaskowców	dł. 150 m, szer. 100 m, wys. Do 12 m	Wąchock	2002
9.	S-011	zespół utworów geologicznych		Opatów	2002
10.	S-012	odsłonięcie skalne piaskowców		Miedziana Góra	2003
11.	S-013	odsłonięcie skalne u podnóża Góry Hałasa	wys. 2,2 m, szer. 3,2 m	Kielce	2008
12.	S-014	odsłonięcie skalne na Górze Słonecznej	3,11	Kielce	2009
13.	S-015	odsłonięcie geologiczne w m. Siesławice		Busko-Zdrój	
14.	S-016	Wąwozy lessowe w Bugaju	3,5	Pińczów	2013

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach.

Zakazy obowiązujące dla danego stanowiska dokumentacyjnego powinny zostać określone w odpowiedniej uchwale rady gminy tworzącej ten obiekt (zakazy powinny zostać wybrane spośród ustawowego katalogu zakazów określonego w art. 45 ustawy o ochronie przyrody).

POMNIKI PRZYRODY

W województwie świętokrzyskim utworzono dotychczas 678 pomników przyrody (stan na 25.04.2014 r.). Zakazy obowiązujące dla danego pomnika powinny zostać określone w odpowiedniej uchwale rady gminy tworzącej ten obiekt (zakazy powinny zostać wybrane spośród ustawowego katalogu zakazów określonego w art. 45 ustawy o ochronie przyrody).